

פסגות והמזכאות ישראליות

למה (בכלל) צריך המצאות?

יש אנשים הסבורים כי עדיף היה לו היינו מחזירים את הזמן לאחור, מתקדמים לאט יותר, ואולי שבים לאורה חיים שליו בחיק הטבע. גם אתם נמנים על קבוצה זו, בוודאי תסכימו שישנן מספר המצאות נחוצות המשפרות את חיינו, והופכות אותם לנוחים יותר.

כמה מילים על פטנטים

לאורך השנים והמאות נעשו מהלכים על מנת להסדיר את ההמצאות והזכויות עליהן בחוק. אחד מהם הוא הפטנט, שמקנה זכות משפטית למניעת שימוש בהמצאה ללא רשות או שלא כדין. מצד אחד, מטרתו היא לתמרץ ממציאים, בידיעה שהרישום כפטנט יבטיח להם בלעדיות לתקופה מסוימת (20 שנים לרוב), ומכאן גם אפשרות להרוויח. מצד שני, הוא מאפשר את פרסום הידע הטכנולוגי והגעתו לכלל הציבור המעוניין, ובכך מעודד את החדשנות האנושית. אגב, אם אתם חושבים שההמצאה האנושית הגדולה ביותר הייתה האש עצמה, והייתם רוצים לחזור במכונת הזמן (שעדיין לא הומצאה) כדי לעשות מיליארדים, חשוב שתדעו שאת האש לא תוכלו לרשום כפטנט. זאת, לא רק מפני שרשויות הפטנטים עוד לא פעלו בתקופת האבן, אלא מפני שפטנט אינו חל על תגליות אלא רק על המצאות הקשורות בתהליכי ייצור ומוצרים תעשייתיים..

שאלות

1. מהי מטרתו של "הפטנט"? (2 מטרות)
2. באיזה מקרה לא ניתן להמציא פטנט לפי הכתוב בקטע?

חיפוש המצאות

חיפוש המצאות הוא שלב ראשוני וחיוני לפני הגשת בקשה לפטנט בישראל או במדינות אחרות. מטרתו המרכזית היא לבדוק שאין פרסומים או פטנטים קיימים הזוהים להמצאה המבוקשת, אך הוא מקנה עוד נתונים חשובים שישפיעו על המשך הדרך. בעיקרון, ישנם מספר חיפושים אותם ניתן לבצע באופן עצמאי, אך על פי רוב יהיה צורך גם בפנייה למשרד עורכי פטנטים או לחברה מסחרית המתמחה בתחום. זאת על מנת לקבל תוצאות מדויקות ונרחבות יותר, כאשר ממשרד עורכי פטנטים גם מתקבלת חוות דעת מקצועית.

קאלור

1. מהו השלב הראשוני שיש לעשות לפני הגשת הפטנט?
2. מהי מטרת השלב ?
3. מדוע יש לפנות למשרד לעורכי פטנטים ולא ניתן לבצע את החיפוש באופן עצמאי?

כלי חיפוש בסיסיים

מי שרוצה להתחיל ולחפש המצאות בכוחות עצמו יכול לפנות אל מאגרים חינוכיים הקיימים ברשת האינטרנט. לדוגמא, המעוניינים ברישום פטנט בישראל יכולים לפנות אל המאגר המקוון של רשות הפטנטים הישראלית, בו קיים מידע הנוגע לפטנטים שהגישו אותם הארץ. מדובר בנתונים כגון נסח הפטנט, טופס בקשה, תקציר, שרטוטים או תביעות, המפורסמים בהתאם למעמדה הנוכחי של הבקשה. כמו כן, ניתן להיעזר במאגר של "גוגל פטנטים" שמהווה כלי נוח מאוד לשימוש עם סיווגים לקטגוריות ומידת הרלוונטיות, המיועד עבור חיפוש בקשות ופטנטים בארה"ב. לצד "גוגל פטנטים" ניתן לבחון את המצב בארה"ב בעזרת מאגר המידע העצום שבאתר של רשות הפטנטים האמריקאית. מאחר שגופים וממציאים רבים מגישים בקשות גם בארה"ב מדובר במאגר מקיף במיוחד, בו ניתן לחפש על פי סיווגים ומילות מפתח. בנוסף, ניתן לבצע חיפוש המצאות באתר של משרד הפטנטים האירופי באמצעות שימוש במילות מפתח. חשוב לציין שלצד בקשות אירופאיות מכיל אתר זה גם בקשות ופטנטים מארה"ב, מהמזרח הרחוק, מאוסטרליה וממדינות נוספות רבות. לבסוף, ניתן לחפש גם באתר של הארגון הבינלאומי לקניין רוחני של האומות המאוחדות, בו קיימת אפשרות לחיפוש על פי סיווגים ומילות מפתח, כולל שימוש בעברית. באתר מצויות בקשות ממשרד הפטנטים האירופי, מהארגון הבינלאומי עצמו וממדינות נוספות קטנות יחסית.

קאלו

1. כתבו היכן ניתן לחפש המצאות לפי הקטע שקראתם?
2. כתבו את מילות הקישור שעזרו לכם למצוא את המקומות אותם כתבתם (לפי הקטע שקראתם)

רעיונות לפטנטים חדשים

יש לך רעיון להמצאה חדשה? נהדר! רוצה להפוך אותה לפטנט? מצוין! רק לפני זה כדאי שתבין אם היא אכן יכולה להפוך לפטנט ובמה בכלל מדובר.

בראש ובראשונה, פטנט מקנה לך בלעדיות על שימוש בהמצאה לעשרים שנה, ובתקופה זו כל מי שירצה לייצר, למכור או לעשות כל שימוש בה יהיה חייב לקבל את רשותך.

בתמורה לקבלת הפטנט יהיה עליך להציג באופן פומבי את פרטי ההמצאה, וגם לעבור את הליך האישור שלוקח מספר שנים.

קאלו

1. כתבו מהם הדברים אותם מקנה הפטנט לאדם שפיתח אותו?
2. האם מדובר בתהליך פשוט? הוכיחו מתוך הקטע.

חיפוש פטנט רשום

המצאות גדולות, המצאות קטנות, חידושים וגאדג'טים שפורצים לשוק, כולם מתחילים מרעיון קטן שרץ במוחות יצירתיים, שכל חלום הוא להוציא לשוק את "הדבר הבא".

אז אם יש לכם רעיון מבריק שאתם כבר ממש רוצים להתחיל לעבוד עליו, תמתינו כמה רגעים לפני שאתם רצים לממש אותו, ומומלץ שתבצעו מספר שלבים מקדימים וחשובים, כדי לחסוך לעצמכם כסף ועבודה מיותרת. השלב הראשון והבסיסי הוא כמובן לוודא שאף אחד לא חשב עליו לפניכם והוא אכן רעיון מקורי...

איך עושים את זה? - עורכים חיפוש פטנטים מקיף ויסודי.

ישנן מספר דרכים לבצע חיפוש פטנטים: מחיפוש עצמאי ועד לקבלת סיוע מקצועי, מקיף וממוקד שניתן מחברות שמתמחות בדיוק בנושא זה.

חיפוש עצמאי ברשת - כל פרסום קודם של ההמצאה מסכן את רישומה כפטנט ולכן גם דפי אינטרנט המגלים את ההמצאה ושאינם פטנטים יכולים להעיד על היעדר חדשנות. שלב ראשון של כל חיפוש פטנטים עצמאי צריך להיות חיפוש כללי באינטרנט, למשל בגוגל.

חיפוש עצמאי במאגרי פטנטים - החיפוש הראשוני וההתחלתי יכול בהחלט להתבצע כחיפוש עצמאי שיתמקד בכל ערוץ מידע נגיש וזמין, שהרי אנחנו מוקפים במאגרי מידע אינטרנטיים שיכולים לסייע רבות בתהליך החיפוש והבנת התחום. החיפוש באינטרנט מאפשר חשיפה ועיון במידע רחב וקבלת אינפורמציה לגבי המצאות ופטנטים רשומים ומפרטיהן, אך יחד עם זאת מציף באינפורמציה שלעיתים מעט קשה להתמודד איתה לבד.

חשוב לדעת שתנאי הכרחי לכשירותו של פטנט הוא חדשנותו ביחס לכלל הפרסומים בעולם ולכן כדאי ורצוי לבצע חיפוש פטנטים מעמיק בכמה שיותר מאגרים ובכמה שיותר מדינות ושפות. על אחת כמה וכמה כאשר הרעיון, או המוצר שעליו תרצו לקבל פטנט ישווק בעתיד לאזורים מחוץ למדינת ישראל.

קאלור

1. מהו השלב הראשוני לפני מימוש הפטנט?

2. מהן הדרכים לעשות זאת?

מהפכת הטפטפות

בסוף שנות החמישים, המהנדס שמחה באב ביחד עם בנו ישעיהו, פיתחו מערכת השקיה פשוטה ומאוד פרקטית המבוססת על צינורת מחוררים. ההמצאה שווקה על ידי מפעל נטפים בכל העולם ותרמה לייעול משקי המים והחקלאות בקרב מאות מדינות בכל היבשות.

אלון:

1. מי פיתח את הפטנט ומי שיווק אותו?
2. כתבו מהו תרומתו של הפטנט "הטפטפת"?

דודי שמש – הראשונים לנצל את אנרגיה סולארית לצריכה ביתית
כבר בשנות החמישים, הממציא הישראלי ד"ר צבי תבור פיתח והמציא את דוד
השמש, שבעזרת קולטים עשה שימוש באנרגיה סולארית לטובת מים חמים
בבתים.
המוצר חדר לכל בית אב בישראל ולעוד בתים רבים ברחבי העולם.

שאלות:

1. תארו את הפטנט: "דודי השמש"
2. כיצד עוזר הפטנט בחיי היום יום?

גם את המזל"ט המציאו ישראלים

כידוע, לישראל יש תעשייה צבאית מהמובילות והמתקדמות בעולם, התורמת כל הזמן לפיתוח מוצרים, כלים ומכשירים מתקדמים. אחד מהם הוא המזל"ט – מטוס זעיר ללא טייס. כיום המטוסים הללו משמשים מדינות וצבאות רבים ברחבי תבל לצרכי איסוף מידע ונתונים עבור מודיעין ועבור המדע.

שאלות:

1. מהי תרומתה של התעשייה הצבאית לפיתוח מוצרים?
2. למה משמש המזל"ט?

דיסק און קי – המצאה קטנה וחכמה

בסוף שנות ה-90 החברה הישראלית אם סיסטמס בהנהלת דב מורן פיתחה מוצר פשוט וגאוני, ששינה את אמצעי אחסון המידע בעולם המחשבים.

הכוונה היא כמובן לדיסק און קי הנשען על זיכרון פלאש ומתחבר למערכות דרך יציאת ה-USB.

שאלות:

1. במה תרם פיתוח המוצר: "דיסק און קי"?

2. כתבו כיצד עובד הפטנט?

WAZE-אפליקציית הניווט המצליחה בעולם

אפליקציית הניווט WAZE, שלאחר כניסתה לשוק בשנות האלפיים קשה להבין איך חיינו בלעדיה, היא פרי פיתוח של 3 ישראלים. כיום עושים בה שימוש עשרות מיליוני נהגים בכל העולם, והיא זה מכבר נמכרה לחברת הענק גוגל בתמורה למיליארד דולרים.

שאלות:

1. אתרו במילון את פירוש המילה: "ניווט". כתבו את פירושה.
2. כיצד תורם הפטנט לנהגים בימינו?

המפכה החברתית של ICQ

ארבעה חברה צעירים, מקימי חברת מיראביליס, פיתחו בשנת 96 תוכנה ראשונה מסוגה המסוגלת להעביר באופן מיידי מסרים ברחבי האינטרנט. התוכנה שכונתה ICQ- I Seek You מאפשרת לאתר אנשים בכל רחבי העולם ולשוחח עימם בזמן אמת און-ליין.

אלון:

1. במה תורם הפטנט לאנשים בחיי היום יום?
2. כתבו חיבור קצר ובו תארו כיצד היה נראה עולמנו ללא המצאת הפטנט?